

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΟΥ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 23032/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

11 Οκτωβρίου 2007

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Πολυχρονάκου κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα, η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής:

Κύριος Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, *πρόεδρος,*

Κύριος Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗΣ,

Κυρία Ν. ΒΑΛΙĆ,

Κύριος Α. ΚΟΒΛΕΡ,

Κυρία Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριος Σ.Ε. ΤΕΒΕΝΣ,

Κύριος Γ. ΜΑΛΙΝΒΕΡΝΙ, *δικαστές,*

και κύριος Α. ΒΑΜΠΑΧ, *αναπληρωτής γραμματέας τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 20 Σεπτεμβρίου 2007,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 23032/05) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο Γεώργιο Πολυχρονάκο («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 14 Ιουνίου 2005 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τους κυρίους Γ. Φουφόπουλο και Φ. Καραγιαννόπουλο, δικηγόρους του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Μ. Απέσσο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κυρία Ο. Πατσοπούλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 25 Οκτωβρίου 2006, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την αίτηση την ελκόμενη από τη διάρκεια της διαδικασίας στην Κυβέρνηση. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων κατοικεί στη Σπάρτη (Πελοπόννησος). Είναι ιδιοκτήτης ενός οικοπέδου 7.500 τετραγωνικών μέτρων, κείμενου πλησίον της αρχαίας ακρόπολης της πόλης της Σπάρτης. Το 1973, έχοντας στην κατοχή του οικοδομική άδεια, ανέγειρε στο οικόπεδό του ένα νηπιαγωγείο, το οποίο επέκτεινε το 1977.

5. Στις 13 Μαΐου 1992, κατέθεσε μία αίτηση προκειμένου να λάβει οικοδομική άδεια για την ανέγερση ενός νέου διώροφου κτιρίου, δίπλα στο ήδη υπάρχον σχολείο. Στις 10 και 30 Σεπτεμβρίου 1993 αντίστοιχα, η Ε' Εφορεία Αρχαιοτήτων Σπάρτης και το τοπικό συμβούλιο μνημείων και αρχαιοτήτων εξέδωσαν αποφάσεις υπέρ της προβλεπόμενης ανέγερσης. Εν τούτοις, στηριζόμενος σε μία αρνητική γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (γνωμοδότηση αριθ. 37/1994), ο υπουργός Πολιτισμού απέρριψε τελικά την αίτηση του προσφεύγοντος (απόφαση αριθ. Α1/Φ5/6495/314 της 8 Φεβρουαρίου 1995).

6. Στις 19 Απριλίου 1995, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης της πιο πάνω αναφερόμενης υπουργικής απόφασης.

7. Εν τω μεταξύ, ο υπουργός Πολιτισμού χαρακτήρισε τη ζώνη γύρω από την αρχαία ακρόπολη της Σπάρτης ως «ζώνη Α – απόλυτης προστασίας», ήτοι μία ζώνη όπου απαγορεύονται πλήρως η δόμηση και η εκμετάλλευση, εκτός από την καλλιέργεια ελαιόδενδρων (απόφαση αριθ. Α1/Φ5/37652/2107, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αριθ. 754 στις 27 Αυγούστου 1996).

8. Στις 6 Απριλίου 1998, το πέμπτο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας ακύρωσε την απόφαση αριθ. Α1/Φ5/6495/314 για τυπικούς λόγους. Ειδικότερα, έκρινε ότι την ημερομηνία κατά την οποία εξέδωσε τη γνωμοδότησή του αριθ. 37/1994 στην οποία στηρίχθηκε η προσβληθείσα υπουργική απόφαση, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο δεν είχε νόμιμη σύνθεση (απόφαση αριθ. 1432/1998).

9. Στις 8 Δεκεμβρίου 1998, το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο εξέδωσε μία νέα αρνητική γνωμοδότηση για την ανέγερση που σχεδίαζε ο προσφεύγων (γνωμοδότηση αριθ. 68/1998).

10. Στις 31 Μαρτίου 1999, ο υπουργός Πολιτισμού αρνήθηκε εκ νέου να χορηγηθεί άδεια οικοδομής στον προσφεύγοντα, προκειμένου να προστατευθεί η ζώνη γύρω από την αρχαία ακρόπολη της Σπάρτης, η οποία χαρακτηριζόταν στο εξής

μη οικοδομήσιμη ζώνη δυνάμει της υπουργικής απόφασης αριθ. Α1/Φ5/37652/2107 (απόφαση αριθ. Α1/Φ5/16051/808).

11. Στις 9 Ιουνίου 1999, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης της υπουργικής απόφασης αριθ. Α1/Φ5/16051/808. Μεταξύ άλλων, αμφισβητούσε τη νομιμότητα της υπουργικής απόφασης αριθ. Α1/Φ5/37652/2107 καθώς και της γνωμοδότησης αριθ. 68/1998 του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 18 Οκτωβρίου 2000.

12. Στις 23 Μαΐου 2001, το πέμπτο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, στηριζόμενο στο άρθρο 24 του Συντάγματος, το οποίο εγγυάται την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, απέρριψε ένα τμήμα των προβαλλόμενων από τον προσφεύγοντα λόγων. Κατά τα λοιπά, παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον της ολομέλειας του ανωτάτου δικαστηρίου προκειμένου να αποφανθεί επί της νομικής φύσεως της υπουργικής απόφασης αριθ. Α1/Φ5/37652/2107 και του λυσιτελούς της προβολής λόγων ακυρώσεως ελκόμενων από την νομιμότητα, αφενός της σύνθεσης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και αφετέρου, της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για την υιοθέτηση της γνωμοδότησής του (απόφαση αριθ. 1822/2001). Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 20 Σεπτεμβρίου 2002.

13. Στις 28 Φεβρουαρίου 2003, η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας αποφάνθηκε ότι η υπουργική απόφαση αριθ. Α1/Φ5/37652/2107 που χαρακτήρισε τη ζώνη που βρισκόταν το επίδικο οικόπεδο ως «ζώνη Α – απόλυτης προστασίας» ήταν μία κανονιστική πράξη και ότι ο υπουργός Πολιτισμού όφειλε να την εφαρμόσει κατά την εξέταση της αίτησης του προσφεύγοντος για τη χορήγηση οικοδομικής άδειας. Ως εκ τούτου, ήταν ανώφελο για τον προσφεύγοντα να αμφισβητήσει εκ νέου τη νομιμότητα της γνωμοδότησης αριθ. 68/1998 του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, διότι, σε κάθε περίπτωση, ο υπουργός δεν μπορούσε να κάνει δεκτή την αίτησή του. Αφού απάντησε κατ'αυτόν τον τρόπο στα ζητήματα που ετέθησαν ενώπιόν της, η ολομέλεια παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του πέμπτου τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας (απόφαση αριθ. 530/2003). Η συζήτηση έλαβε χώρα την 1^η Οκτωβρίου 2003.

14. Στις 15 Δεκεμβρίου 2004, το πέμπτο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση ακύρωσης του προσφεύγοντος σε βάρος της απόφασης αριθ. Α1/Φ5/16051/808 του υπουργού Πολιτισμού. Αναφερόμενο στον αρχαιολογικό πλούτο της ζώνης γύρω από την αρχαία ακρόπολη της Σπάρτης καθώς

και στα ερείπια που χρονολογούνται στον 2^ο και 3^ο αιώνα μ.Χ. και τα οποία βρίσκονταν επί του επίδικου οικοπέδου, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ειδικότερα ότι η προσβληθείσα απόφαση είχε ληφθεί σύμφωνα προς την απόφαση αριθ. Α1/Φ5/37652/2107, η οποία έπρεπε να εφαρμοσθεί ακόμα κι αν εισήγαγε μία αυστηρότερη ρύθμιση από εκείνη που ήταν σε ισχύ κατά την περίοδο της αίτησης του προσφεύγοντος για χορήγηση οικοδομικής άδειας. Σύμφωνα με το ανώτατο δικαστήριο, η λύση αυτή δεν παραβίαζε το δικαίωμα του προσφεύγοντος σε δίκαιη δίκη, διότι τίποτα δεν εμποδίζει τη νομοθετική εξουσία να υιοθετεί νέες διατάξεις που ρυθμίζουν μελλοντικά την έκβαση υποθέσεων που είναι ήδη εκκρεμείς ενώπιον της διοίκησης. Έκρινε επίσης ότι το επιχείρημα του προσφεύγοντος, σύμφωνα με το οποίο η απόφαση αριθ. Α1/Φ5/37652/2107 είχε ληφθεί για να επηρεάσει την έκβαση της δίκης που κατά την περίοδο εκείνη εκκρεμούσε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, δεν ήταν καθόλου τεκμηριωμένο. Το ανώτατο δικαστήριο έκρινε τέλος ότι οι λόγοι οι ελκόμενοι από τη νομιμότητα της γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου ήταν αλυσιτελείς, διότι, σε κάθε περίπτωση, η διοίκηση ήταν υποχρεωμένη να αρνηθεί να του χορηγήσει οικοδομική άδεια (απόφαση αριθ. 3627/2004). Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε στις 3 Μαρτίου 2005. Το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν κοινοποιεί τις αποφάσεις του. Ο προσφεύγων έλαβε αντίγραφο αυτής στις 9 Ιουνίου 2005.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

15. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίσῃ (...)επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...))»

16. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή. Ισχυρίζεται ότι η υπόθεση ήταν πολύπλοκη και ότι ο προσφεύγων δεν προσπάθησε να επιταχύνει τη διαδικασία. Υπογραμμίζει ότι δεν μπορεί να απαιτηθεί από το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο να έχει τον ίδιο ρυθμό με τα κατώτερα δικαστήρια στον χειρισμό των υποθέσεων.

17. Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, η διαδικασία άρχισε στις 12 Μαΐου 1992, με την κατάθεση της αίτησής του για τη λήψη οικοδομικής άδειας και περατώθηκε στις 9 Ιουνίου 2005, με την κοινοποίηση της απόφασης αριθ. 3627/2004 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Υποστηρίζει ότι η διάρκεια αυτή είναι υπερβολική και ουδόλως αιτιολογημένη.

A. Επί του παραδεκτού

18. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

19. Η επίδικη διαδικασία άρχισε στις 19 Απριλίου 1995, με την κατάθεση της αίτησης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και περατώθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2004, με την απόφαση αριθ. 3627/2004 του πέμπτου τμήματος του εν λόγω δικαστηρίου. Η περίοδος ενώπιον του ανωτάτου δικαστηρίου που πρέπει να ληφθεί υπόψη διήρκεσε επομένως συνολικά περισσότερο από οκτώ έτη και έξι μήνες για έναν βαθμό δικαιοδοσίας.

2. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

20. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία, και ειδικότερα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών, καθώς και της σημασίας της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους

(βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

21. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Frydlender*).

22. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι εντός του επιληφθέντος δικαστηρίου, η υπόθεση έδωσε αφορμή για τέσσερις αποφάσεις, τρεις του πέμπτου τμήματος και μία της ολομέλειας, οι οποίες κατ'ουσίαν εξέταζαν διαφορετικές όψεις του ενδίκου μέσου και παραδέχεται ότι από το γεγονός αυτό απορρέει μία ορισμένη πολυπλοκότητα. Εν τούτοις, εκτιμά ότι τούτο δεν επαρκεί για να αιτιολογήσει τη συνολική διάρκεια της διαδικασίας.

23. Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι τα συμβαλλόμενα Κράτη έχουν την ευθύνη να οργανώσουν το δικαστικό σύστημά τους κατά τρόπο ώστε τα δικαστήριά τους να μπορούν να εξασφαλίσουν σε οποιονδήποτε το δικαίωμα να επιτύχει μία τελεσίδικη απόφαση επί των αμφισβητήσεων των σχετικών με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αστικής φύσεως μέσα σε λογική προθεσμία (βλέπε *Comingersoll S.A. κατά Πορτογαλίας* [GC], no. 35382/97, § 24, CEDH 2000-IV). Ως εκ τούτου, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

A. Επί των αιτιάσεων των ελκόμενων από το δίκαιο της διαδικασίας

24. Ο προσφεύγων παραπονείται για πολλαπλές παραβιάσεις του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, το οποίο εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης. Καταρχήν, υποστηρίζει ότι υιοθετώντας την υπουργική απόφαση αριθ. Α1/Φ5/37652/2107, ενώ η πρώτη αίτηση ακύρωσής του εκκρεμούσε ενώπιον του Συμβουλίου της

Επικρατείας, η εκτελεστική εξουσία αναμείχθηκε στη δικαστική εξουσία, παραβιάζοντας κατ'αυτόν τον τρόπο την αρχή της ισότητας των όπλων. Επιπλέον, παραπονείται ότι εκδίδοντας μία δεύτερη αρνητική γνωμοδότηση επί της ανέγερσης στην οποία σκόπευε να προβεί επί του οικοπέδου του, η διοίκηση δε συμμορφώθηκε με την απόφαση αριθ. 1432/1998 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Επιπλέον, ο προσφεύγων παραπονείται ότι κατά την εξέταση της δεύτερης αίτησής του ενώπιόν του, το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι κάποιοι από τους λόγους του ήταν αλυσιτελείς. Στις πιο πάνω αναφερόμενες καταστάσεις, ο προσφεύγων διακρίνει επίσης μία παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης, καθώς εκτιμά ότι δεν είχε δικαίωμα σε πραγματική προσφυγή, καθώς και παραβίαση του άρθρου 14 της Σύμβασης, χωρίς άλλη διευκρίνιση.

Επί του παραδεκτού

25. Στο μέτρο που έλκονται από την πρώτη αίτηση ακύρωσής του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος είναι προδήλως αβάσιμες: ο προσφεύγων παραπονείται για την άρνηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 1432.1998 του Συμβουλίου της Επικρατείας, αν και η εν λόγω απόφαση ακύρωσε απλώς την προσβληθείσα απόφαση για τυπικούς λόγους χωρίς να αποφανθεί επί ενδεχόμενου δικαιώματος του προσφεύγοντος να λάβει την οικοδομική άδεια. Επιπλέον, ο προσφεύγων παραπονείται ότι η υιοθέτηση, κατά την εκκρεμοδικία, μίας υπουργικής απόφασης που επέβαλε μία απόλυτη προστασία της ζώνης στην οποία βρισκόταν το οικόπεδό του αποτελεί μία ανάμειξη της εκτελεστικής εξουσίας στη διοίκηση της δικαιοσύνης, ενώ η διαδικασία που εκκρεμούσε έκλεισε, επαναλαμβάνει το Δικαστήριο, με την ακύρωση της προσβληθείσας απόφασης για τυπικούς λόγους. Με άλλα λόγια, η επίδικη υπουργική απόφαση δεν είχε καμία επίδραση επί της έκβασης της δίκης η οποία, εξάλλου, περατώθηκε με τρόπο ευνοϊκό για τον προσφεύγοντα.

26. Στο μέτρο που οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος οι ελκόμενες από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης αφορούν τη δεύτερη αίτηση ακύρωσής του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης, αποστολή του είναι να εξασφαλίζει τον σεβασμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα Κράτη. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα στα οποία υποτίθεται ότι περιέπεσε ένα δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που θα μπορούσαν να προσβάλουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που

προστατεύονται από την Σύμβαση (βλέπε, ειδικότερα, απόφαση *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας*, [GC], αριθ. 30544/96, § 28, CEDH 1999-I). Επιπλέον, οι εθνικές αρχές, και ειδικότερα τα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια, είναι καταρχήν αρμόδιες να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Streletz, Kessler και Krenz κατά Γερμανίας* [GC], αριθ. 34044/96, 35532/97 και 44801/98, § 49, CEDH 2001-II).

27. Ωστόσο, εν προκειμένω, το Δικαστήριο δε διαπιστώνει καμία ένδειξη αυθαιρεσίας στη διεξαγωγή της διαδικασίας ενώπιον του ανωτάτου δικαστηρίου, η οποία τήρησε την αρχή της αντιμωλία συζήτησης και στη διάρκεια της οποίας ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να εκθέσει όλα τα στοιχεία για την υπεράσπιση των συμφερόντων του. Σε ό,τι αφορά τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από τα άρθρα 13 και 14 της Σύμβασης, σε συνδυασμό με το άρθρο 6 § 1, το Δικαστήριο σημειώνει ότι δεν αναπτύσσονται επαρκώς από τον προσφεύγοντα στην αίτησή του και ότι δεν προβάλλουν κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα. Εν κατακλείδι, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, κρινόμενη στο σύνολό της, η επίδικη διαδικασία είχε δίκαιο χαρακτήρα, με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

28. Έπεται ότι το τμήμα αυτό της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

B. Επί των αιτιάσεων των ελκόμενων από το δικαίωμα του προσφεύγοντος για σεβασμό της περιουσίας του

29. Ο προσφεύγων παραπονείται για προσβολή του δικαιώματός του για σεβασμό της περιουσίας του, το οποίο εγγνάζεται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1. Υποστηρίζει ότι απαγορεύοντας του στο εξής να οικοδομήσει το οικόπεδό του, οι κρατικές αρχές του στερούν την απόλαυση του ακινήτου του, το οποίο δεν μπορεί πλέον να εκμεταλλευτεί κατά τη βούλησή του, χωρίς ωστόσο να του χορηγήσει αποζημίωση για την επέμβαση που υπέστη. Ωστόσο, κατά την άποψή του, η επέμβαση αυτή είναι ακόμα περισσότερο ανατιολόγητη καθώς δεν επιδιώκει κανένα σκοπό δημοσίας ωφελείας. Διακρίνει ομοίως μία διακριτική μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 14 της Σύμβασης, καθώς θεωρεί ότι η «ζώνη Α – απόλυτης προστασίας» θίγει αποκλειστικά την περιουσία του και δεν περιλαμβάνει τα υπόλοιπα παρακείμενα οικόπεδα.

Επί του παραδεκτού

30. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι το επίδικο μέτρο σημαίνει ότι ο προσφεύγων δεν μπορεί να οικοδομήσει το οικοπέδο του. Δίχως αμφιβολία, αυτός ο περιορισμός στην ελεύθερη διάθεση του δικαιώματος χρήσης συνιστά μία επέμβαση στην απόλαυση των δικαιωμάτων που ο προσφεύγων έλκει από την ιδιότητά του ως ιδιοκτήτη. Ως εκ τούτου, η αιτίαση πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα του δεύτερου εδαφίου της εν λόγω διάταξης.

31. Το Δικαστήριο διαπιστώνει καταρχήν ότι η επίδικη επέμβαση ανταποκρίνεται στην προϋπόθεση της νομιμότητας διότι πηγάζει από το άρθρο 24 του Συντάγματος σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, ο σκοπός του επίδικου περιορισμού, ήτοι η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, εμπίπτει στα πλαίσια του γενικού συμφέροντος με την έννοια του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 1 του πρόσθετου Πρωτοκόλλου. Σε ό,τι αφορά την απαίτηση ύπαρξης αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του επιδιωκόμενου σκοπού, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, προκειμένου για τομείς όπως αυτός του περιβάλλοντος, το Δικαστήριο σέβεται την κρίση των εθνικών αρχών ως προς το ζήτημα αυτό, εκτός αν η κρίση αυτή στερείται προδήλως λογικής βάσης (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Immobiliare Saffi κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 22774/93, § 49, CEDH 1999-V). Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση, το επίδικο μέτρο επικυρώθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας κατόπιν εμπεριστατωμένης εξέτασης όλων των πλευρών του προβλήματος. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη στο φάκελο που να μπορεί να οδηγήσει στη σκέψη ότι πρόκειται για ένα μέτρο δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Κουστελίδου και λοιποί κατά Ελλάδας* (déc.), αριθ. 35044/02, 20 Νοεμβρίου 2003).

32. Τέλος, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η αιτίαση η ελκόμενη από την εικαζόμενη παραβίαση του άρθρου 14 της Σύμβασης, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1, δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένη.

33. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1, 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

34. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

35. Ο προσφεύγων αξιώνει 30.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

36. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μία διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι υπέστη. Εναλλακτικά, υποστηρίζει ότι το επιδικαστέο για την αιτία αυτή ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα ποσά που συνήθως επιδικάζει το Δικαστήριο σε παρόμοιες υποθέσεις.

37. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 41 της Σύμβασης, του επιδικάζει 10.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

38. Ο προσφεύγων ζητεί επίσης 12.000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και 15.000 ευρώ για εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Ως προς τούτο, προσκομίζει ένα τιμολόγιο 1.500 ευρώ τα οποία κατέβαλε στον δικηγόρο του για τη διαδικασία ενώπιον της ολομέλειας του ανώτατου δικαστηρίου, καθώς και δύο τιμολόγια 10.000 ευρώ και 5.000 ευρώ αντιστοίχως στο όνομα των δικηγόρων που τον εκπροσώπησαν ενώπιον του Δικαστηρίου.

39. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και της επικαλούμενης παραβίασης της Σύμβασης. Σε ό,τι αφορά τα έξοδα ενώπιον του Δικαστηρίου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι είναι υπερβολικά και ότι το επιδικαστέο για την αιτία αυτή ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα ποσά που συνήθως επιδικάζει το Δικαστήριο σε παρόμοιες υποθέσεις.

40. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας και της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

41. Προκειμένου περί των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η διάρκεια μιας διαδικασίας μπορούσε να επιφέρει μία αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως τούτο να ληφθεί υπόψη (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Caruano κατά Ιταλίας*, απόφαση της 25 Ιουνίου 1987, série A no. 119-A, σελ. 15, § 37). Το Δικαστήριο σημειώνει εν τούτοις ότι τα αιτούμενα εν προκειμένω έξοδα δεν γεννήθηκαν από την διάρκεια της διαδικασίας, αλλά είναι έξοδα στα οποία φυσιολογικά υποβάλλεται κανείς μέσα στα πλαίσια της επίδικης διαδικασίας. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τα έξοδα για τις ανάγκες εκπροσώπησης του ενώπιόν του, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να του επιδικάσει 2.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

42. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

1. *Κηρύσσει*, κατά πλειοψηφία, την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.
2. *Αποφαίνεται*, ομόφωνα, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται*, ομόφωνα, ότι,
 - α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 10.000 (δέκα χιλιάδες) ευρώ για

ηθική βλάβη και 2.000 (δύο χιλιάδες) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος, β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσυζητηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσυζητημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει*, ομόφωνα, το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 11 Οκτωβρίου 2007 κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André WAMPACH

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος